

Vejledning til fælles radiosprog på SINE

August 2020

Version 2.0

Indhold

1. Formål	3
1.1 Radiokommunikation – en helt særlig disciplin	3
2. Radiodisciplin	3
3. Ekspeditionsord	4
4. Opkaldsprocedure.....	6
4.1 ICAO-alfabetet.....	6
4.2 Taleteknik	7
4.3 Udtalelse af tal	7

1. Formål

Når håndteringen af en hændelse ikke forløber hensigtsmæssigt, skyldes det ofte udfordringer med kommunikationen. Derfor har Rigspolitiets Center for Beredskabskommunikation (CFB) udarbejdet en vejledning til fælles radiosprog i tæt samarbejde med repræsentanter fra Rigspolitiet, Redningsberedskaberne, Beredskabsstyrelsen, Det Præhospitale Sundhedsberedskab og Forsvaret.

Formålet med vejledningen er at sikre fælles forståelse og sikker kommunikation mellem beredskaberne ved tværfaglige indsatser.

Når alle beredskabsaktører kommunikerer i radioen ud fra samme grundlag, reduceres risikoen for misforståelser. Derfor rummer vejledningen både retningslinjer for ekspeditionsord og opkaldsprocedure samt råd om radiodisciplin, taleteknik og det fonetiske alfabet.

Vejledningen har som udgangspunkt fokus på den tværsektorielle kommunikation og berører ikke sektorspecifikke behov.

1.1 Radiokommunikation – en helt særlig disciplin

Der er væsentlig forskel på at kommunikere over radio og tale i telefon. Derfor er der også nogle helt særlige spilleregler, der gør sig gældende for radiokommunikation, og det er ikke uden grund.

Brugen af ekspeditionsord gør det både lettere for modtageren at forstå budskabet, fordi det skaber en vis forudsigelighed, og det tydeliggør, hvem der taler, og hvem der bliver talt til. Når beredskaber står midt i kaos-fasen, er der behov for genkendelig, præcis og effektiv kommunikation, og denne opretholdes bedst, når et fælles sprog ligger på rygraden, hvor redskaber som ekspeditionsord, ICAO-alfabet og radiodisciplin er rutine. Uden basal kommunikation mellem beredskaberne under en indsats, er det svært at leve op til den operative parathed, der forventes af alle.

Radioen er et lige så vigtigt arbejdsredskab, som pistolen er for betjenten, sprøjten for brandmanden og førstehjælpskassen for lægen og redderen. Og lige som alle andre redskaber, skal radioen betjenes klogt og brugerfærdighederne vedligeholdes. Meldinger skal afgives i korte og præcise sætninger både for at få budskabet frem hurtigst muligt, men også fordi den enkelte beredskabsaktør spærrer for andre meldinger i talegruppen, så længe der tales. Radioen skal være tæt på munden, når der tales for at sikre den bedst mulige lyd kvalitet, for afsenderen kan aldrig være sikker på, hvilke omgivelser modtageren arbejder i.

Det er altså afgørende at være bevidst om radiokommunikationens muligheder og begrænsninger, for radioen er både et godt stykke af vejen til en effektiv indsats og en livline for den enkelte aktør, der har brug for hjælp.

2. Radiodisciplin

Tænk i de fire T'er, når du kommunikerer over radio:

1. Tænk: Gør dig overvejelser om meldingen
2. Tast: Tast på radioen
3. Tøv: Vent et splitsekund med at tale for at være sikker på, at hele meldingen når frem
4. Tal: Afgiv din melding.

God radiodisciplin afspejler sig i, at den enkelte er tro mod det aftalte koncept:

- Korte meldinger
- Brug af ekspeditionsord
- Forudsigelighed
- God syntaks (afsender/modtager)
- Brug af ICAO/fonetisk alfabet (NATO)

3. Ekspeditionsord

Et forudsigeligt radiosprog giver tryghed, og fælles ekspeditionsord letter samtalen over radioen. Følgende ekspeditionsord anbefales anvendt til den tværfaglige radiokommunikation.

Formål	Fælles ekspeditionsord	Situation	Eksempel
Når man skal signalere, at man er klar til at modtage en melding	Klar	Man er ikke optaget af en anden opgave og er dermed klar til at modtage en melding/ny tur.	<i>ISL POLITI (modtager) - klar - ISL BRAND (afsender) – skift</i>
Når vagtcentralen melder klar til at modtage en melding	Kom	Når vagtcentralen modtager opkald fra en enhed, og skal melde, at de er klar til at modtage en melding.	<i>ISL BRAND - kom - P9 (Politikreds 9)</i>
Når der skal afgives oplysninger	Syntaks i opkaldet foregår efter modellen: Modtager, modtager, (melding), afsender, skift.	Læs mere i afsnit 4 om opkaldsprocedure.	<i>ISL Brand, ISL Brand, situationsmelding, ISL Politi, Skift.</i>
Når man skal signalere, at en melding er modtaget og forstået	Modtaget	Når man har modtaget og forstået en melding.	<i>ISL POLITI (modtager) – modtaget - ISL BRAND (afsender) – skift</i>
Når der ønskes en vurdering af signalets kvalitet	Prøveopkald	Du skal arbejde i en parkeringskælder og vil sikre dig, at der er tilstrækkeligt signal til sikker radiokommunikation.	<i>ISL BRAND (modtager) – Prøveopkald – ISL SUND (afsender)</i>
Når en melding skal sendes til alle	Melding til alle	Meldinger til alle køretøjer, fx alle patruljer i en politikreds.	<i>Melding til alle – laden, der brænder, ligger 200 meter øst fra hovedbygningen - ISL BRAND</i>

Når en korrespondance afsluttes	Slut	Hvis VC er inde over, slutter VC opkaldet. Ellers er det den, der indleder samtalen, der slutter.	Se afsnit 4. Opkaldsprocedure.
Når man skal meddele, at meldingen er korrekt	Korrekt	Efter at have afgivet en melding bliver denne gentaget – og man kvitterer for, at tilbagemeldingen er korrekt.	<i>ISL SUND – korrekt – ISL POLITI.</i>
Når der kommer en melding af væsentlig karakter, der kræver omgående opmærksomhed	Alarmsignal	Der er risiko for, at en bygning styrter sammen, og alle beredskabsaktører skal holde sikkerhedsafstand.	<i>Alarmsignal, Alarmsignal, Alarmsignal. Fare for sammenstyrning.</i>
Når der ønskes en bekræftelse på, at modtager har modtaget og forstået meldingen	Kvittér/kvittering	ISL BRAND har afgivet en melding til ISL SUND og ønsker efterfølgende en bekræftelse på, at det er forstået.	<i>ISL SUND (modtager) – Kvittér – ISL BRAND (afsender).</i>
Når der følger en melding, som kræver nedskrivning	Klar til at notere	Patrulje bekræfter, at de er klar til at notere en længere melding.	<i>ISL SUND (modtager) – klart til at notere – ISL POLITI (afsender).</i>
Når der holdes en længere pause, men nettet er frit	Vent slut	Når fx ISL BRAND midt i en samtale har behov for at prioritere en anden opgave frem for opkaldet. Nettet frigives, og andre kan tale på kanalen. ISL BRAND har derefter ansvaret for at genoptage samtalen.	<i>ISL POLITI (modtager) – vent slut – ISL BRAND (afsender).</i>
Når det skal gøres klart, at det følgende opkald ikke må	Ingen kvittering, slut	Dette kan være en rundkastning af nummerplade/efterlyst	<i>Melding til alle – vær opmærksom på en rød Skoda med nummerpladen</i>

besvares/kvitteres for		køretøj, hvor der ikke er behov for kvittering.	XX12345 – ingen kvittering, slut – P9.
Når der skal være tavshed på linjen og alle udsendelser øjeblikkeligt skal stoppes	Radiotavshed	Der kan i visse tilfælde, fx ved eftersøgning i sammenstyrkede bygninger med brug af lytteudstyr, være behov for radiotavshed. Eller ved gidselsituationer.	Melding til alle – radiotavshed – ISL POLITI (afsender).
Når tavshed ophører	Radiotavshed ophører	Når der ikke længere er behov for radiotavshed.	Melding til alle – radiotavshed ophører, ISL POLITI (afsender).
Når man ikke er klar til at modtage en melding, fordi man er optaget af en anden og vigtigere opgave	Ikke klar	En læge er optaget af en hastende opgave, og bliver kaldt af ISL BRAND.	ISL BRAND (modtager) – ikke klar – ISL SUND (afsender).

4. Opkaldsprocedure

Et opkald begynder med, at modtageren af meldingen nævnes to gange så selve meldingen, derefter afsenderen en enkelt gang, og slutteligt skift/slut jf. eksemplet nedenfor.

Opkaldsprocedure	Eksempel
ISL Politi ønsker at tale med ISL Brand	ISL BRAND, ISL BRAND - (MELDING/FORESPØRGSEL/POSITION) - ISL POLITI - SKIFT
ISL Brand svarer, at han/hun har hørt opkaldet	ISL POLITI - KLAR - ISL BRAND - SKIFT
ISL Politi afgiver nu sin melding	ISL BRAND – <i>meldingen afgives</i> – ISL POLITI - SKIFT
ISL Brand besvarer meldingen	ISL POLITI – MODTAGET - ISL BRAND - SKIFT
ISL Politi afslutter opkaldet	ISL BRAND - SLUT

4.1 ICAO-alfabetet

ICAO står for International Civil Aviation Organisation og er NATO's fonetiske alfabet. Alfabetet anvendes for at udelukke enhver form for misforståelse om, hvilket bogstav der siges i meldingen. Nummerpladen AI58237 vil fx angives således: ALFA INDIA 58237.

A ALFA	B BRAVO	C CHARLIE	D DELTA	E ECHO	F FOXTROT	G GOLF	H HOTEL
I INDIA	J JULIETT	K KILO	L LIMA	M MIKE	N NOVEMBER	O OSCAR	P PAPA
Q QUEBEC	R ROMEO	S SIERRA	T TANGO	U UNIFORM	V VICTOR	W WHISKEY	X X-RAY
Y YANKEE	Z ZULU	Æ ÆGIR	Ø ØDIS	Å ÅSE	AE Æ	OE Ø	AA Å

4.2 Taleteknik

For at give den bedst mulige melding over radio, tænk da på følgende:

- Tal tydeligt
- Hold den naturlige rytme, du har i daglig tale
- Tal jævnt og roligt
- Sænk ikke stemmen på den sidste del af sendingen
- Formulér dig kort og præcist
- Gør ophold mellem sætninger eller udtryk, når meldingen skal skrives ned.

4.3 Udtale af tal

Tal skal udtales meget tydeligt, så der ikke er nogen tvivl om, fx hvor mange ambulancer, der skal sendes til en hændelse. Ved længere talkombinationer udtales tallene enkeltvist.

Tal	Udtale
0	Nul
1	Én
2	To
3	Tre
4	Fi-re
5	Fem
6	Seks
7	Syv
8	Åtte
9	Najne
09	Nul najne
103	Én nul tre